

Werken in bijenvolken

De imker moet van tijd tot tijd in zijn volken werken. Hij probeert terwille van de bijen de ingreep zo kort mogelijk te houden en terwille van zichzelf met zo weinig mogelijk steken. De meeste imkers vinden dat men de bijen zoveel mogelijk met rust moet laten. Aangezien de belangen van bijen en imker niet altijd parallel lopen, is ingrijpen soms noodzakelijk. Bij dit ingrijpen hanteert de imker een bepaalde techniek en heeft daarbij te maken met het gedrag van de bijen en de weersomstandigheden en deze laatste twee zitten niet altijd mee.

Bijen kennen hun meester niet en daardoor zien ze elke ingreep als een storing en stellen zich verdedigend op. Of deze verdediging overgaat in een aanval of in een tolerant verdragen, hangt in belangrijke mate van de imker af.

Bij het werken in bijenvolken geldt in het algemeen: Doe alle bewegingen kalm en rustig. Neem er de tijd voor. Stoot niet tegen kast en ramen.

Het openen van de kast

Kasten staan vaak op een stelling op de grond. De grond geleidt de trillingen van de voetstappen van de naderende imker heel goed. De bijen merken dit meteen. Dit is de eerste storing en dan is er nog niets gebeurd.

Al heel lang weet de imker dat rook een goede hulp is bij het werken in bijen. Waarom precies rook effect heeft is niet bekend, maar de uitwerking zoveel te beter. Rook maakt een bijenvolk veel rustiger. Geef alvorens een bijenkast te openen een beetje rook in het vlieggat. Oefen nu enig geduld. Het is dat het slecht is voor de gezondheid maar een sigaretje roken zou een heel goede pauze zijn. Ongeveer twee minuten na het beroken is een maximaal aantal bijen zich aan het volzuigen met honing en dat gaat nog zo'n 8 minuten door. Bijen die zich volgezogen hebben zijn veel toleranter, geef ze dus de kans daartoe.

Zet na enige tijd de raampjeslichter onder de dekplank en geef wat rook in de spleet en neem daarna de dekplank weg. De moeder kan tegen de dekplank lopen. Kijk daar even naar. Zitten er veel bijen op en ben je bang de moeder over het hoofd te zien stoot dan de bijen boven de kast met een klap op de plank. De plank niet op de kast afstoten. Bijen hebben een hekel aan schokken.

Werken in de kast

Blaas wat rook horizontaal over het volk zodat de bijen onder de toplatten blijven. Maak voorzichtig alle raampjes los zonder bijen te kwetsen. Haal nu een kantraam uit de kast zonder dit raam tegen de wanden van de kast te schuren zodat er ruimte komt om de andere ramen te bewegen.

Zet het kantraam op een zijkant (op een oortje) naast de kast. Moet de kast lange tijd open blijven, hang het raam dan in een klein kastje om roverij te voorkomen. Doe dit zeker als we wat verder in het bijenjaar zijn. Geef af en toe wat rook om daarmee de bijen onder de toplatten te houden en zo de greep op het volk niet te verliezen. Daardoor kun je ook de raampjes goed bij de oren pakken zonder bijen te kwetsen. Beweeg de handen rustig over de geopende kast om het opvliegen van bijen te voorkomen. Snelle bewegingen trekken de aandacht van de bijen. Een doek over dat deel van de kast waar je niet hoeft te werken helpt om de rust in het volk te bewaren. Moet de bovenbak eraf, breek dan de bakken los en geef wat rook in de ontstane opening. Haal de bovenbak eraf en zet deze ietsje gedraaid op het omgekeerde dak of op een lege bak. Nooit op een plat vlak want daardoor raken veel bijen bekneld. Het is niet goed voor je rug een zware bovenbak op de grond te zetten. Zet hem op een stapel lege bakken. Je hoeft dan dat hele gewicht slechts over een korte afstand te tillen bij het terugplaatsen. Raampjes worden natuurlijke in dezelfde positie teruggeplaatst als ze eruit gehaald zijn. Bij twijfel kan het helpen om te weten dat voer en darrebroed vooral aan de achterkant van de raampjes te vinden zijn.

Nadelige invloed

Het openen van kasten en het werken in volken is nadelig voor de bijen. De vliegbijen worden er nauwelijks door beïnvloed, maar de huisbijen moeten hun hele gecompliceerde organisatie weer opnieuw ordenen. We zijn ons als imkers te weinig bewust van het feit dat het bijenvolk zélf één levend organisme is. Een ingreep daarin is naar mijn idee te vergelijken met het ondergaan van een operatie. Ook al is deze voorspoedig verlopen, toch heeft de patiënt tijd nodig om te herstellen. Zo gezien is de kwaliteit van het handelen van de imker van groot belang voor het wel en wee van zijn bijen.